Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 188. Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 27 August (8 Septemvre) 1896.

Lumea gendarmilor.

Cumcă starea escepţională în Transilvania esistă încă în tótă vigórea, pe lângă tótă uniunea decretată încă înainte cu 28 de anĭ, o dovedesce faptul, că acéstă ţéră prigonită de sórte a devenit adĭ lumea gendarmilor unguresci.

In intervalul acesta de peste cincĭ lustrurĭ nu numai, că puterea statului nu a atins nicĭ măcar cu degetul cel mic şubreda clădire a stărei legale escepţionale în Transilvania, dér a căutat în tot chipul s'o proptéscă şi s'o întărescă.

Şi étă că în strălucita epocă a unui Hieronymi starea escepţională în Transilvania şi-a aflat cea mai înaltă espresiune prin aceea, că el cu guvernul a dat'o literalmente pe mâna gendarmilor, supuşĭ poruncilor ministeriului de interne.

Décă dér până atuncĭ pumnul forţei brutale s'a simţit destul de amar de locuitorii Transilvaniei, de atuncĭ încóce acéstă ţéră a ajuns a fi chiar lumea gendarmilor.

Procesul simptomatic dela Sibiiu al domnişórelor române credeam, că a fost ultima încercare de-a voi sĕ persecute până şi pe femeile nóstre pentru agitaţiă.

Dér ne-am înşelat. Corespondenţa de mai jos, ce-o primim din comitatul Hunedórei, ne dă în privinţa acésta cea mai flagrantă dovadă, că persecuţiunea femeei române se continuă într'un stil şi mai demn de firea guvernanţilor acestei ţĕrĭ.

Nu se mai invócă acuma nicĭ autoritatea justiţiei, cum o făceau încă ierĭ, ci se mobiliséză de-a dreptul brutalitatea gendarmerescă.

*

Comit. Hunedórei, 1 Sep. n. 1896.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Terorismul şi cutezanţa, ce o esercită gendarmii pretutindenea, este un lucru cunoscut în deobsce.

In comitatul Hunedórei au ajuns deja gendarmii cu cutezanţa până acolo, încât acum îndrăsnesc a ataca chiar şi femei nevinovate, fără nicĭ un scut, dame şi domnişóre, carĭ fără grije se plimbă pe strade, îmbrăcate în haine de serbătóre.

La 5 Iunie, doi gendarmĭ „eroi" din Ilia Mureşană, inspecţionând, prin sate, după rĕu făcĕtorĭ, au ajuns în comuna *Leşnic*, comună curat românéscă în apropiarea Devei.

Fiind di de Duminecă, ficele d-lui preot George Popoviciu au eşit la plimbare. Pe drum se întêlniră cu cei doi gendarmĭ. Ajunşĭ faţă 'n faţă, gendarmii, rĕstindu-se către D-na preotésă Maria Popoviciu măritată Petreu, din Cârjitiu, — care venise sĕ cerceteze pe părinţĭ şi surorĭ — apoi către tinerele domnişóre Sinefta şi Victoria Popoviciŭ, surorile dómnei preotese, **ameninţând cu puşcile, pretindeau, ca una din ele, D-şóra Sinefta, sĕ dée jos panclica în tricolor român, ce o purta la gât.**

Modul, cum ei făcură acéstă pretenţiă, apoi posiţia ameninţătóre, ce gendarmii luaseră şi privirile crunte ale lor, cu drept cuvênt au revoltat şi scârbit damele atacate în drum şi nesimţindu-se întru nimic vinovate, au declarat în ton hotărît, că ţinêndu-se acea panclică (cordea) de toaletele lor, nu se simt obligate a se supune provocării, fără nicĭ un drept a gendarmilor.

Atuncĭ unul dintre gendarmĭ, cu numele *Fekete Jozsef*, **cu o furiă barbară se repedì la D-ra Sinefta Popoviciu şi cu puterea brachială a rupt de pe gâtul ei panclica tricoloră română.**

După acéstă faptă „eroică" au re'ntors la Ilia, ducênd în triumf panclica confiscată.

Eroii gendarmĭ au înaintat solgăbirĕului următórea arătare:

Nr. 147/1896. *Gendarmeria din Ilia-Mureşană.*

Ilia-Murĕşană, 6 Iun. 1896.

Către oficiul solgăbirăesc
în DEVA.

„Gendarmii Fekete Iozsef şi Henter Ferencz, făcênd inspecţiunĭ în comuna Leşnic, raportéză, că la 3 Iunie c. au zărit pe pieptul ficei preotului român, cu numele Maria Popoviciu, o cocardă tricoloră românéscă, au provocat pe numita, ca sĕ predée acea cocardă gendarmilor. Deóre-ce provocata s'a împotrivit, unul dintre gendarmĭ a confiscat acea cocardă.

„Numita fică de preot, cu alte două surorĭ ale sale, anume cu Sinefta şi Victoria, au înjurat pe gendarmĭ dicêndu-le cânĭ, mişeĭ şi proştĭ, că gendarmii vreu sĕ prăpădescă pe Românĭ, că gendarmii nu au dreptul, ca sĕ confisce cocardele de tricolor românesc, că Românii susţin gendarmii şi că décă nu ar fi Românii, gendarmii nu ar avé ce sĕ mănânce.

„După aceea numitele érăşĭ s'au împodobit punênd pe braţe şi pe gât panclicĭ tricolore românescĭ şi aşa umblau pe strade în comună. Pe gendarmĭ, numitele ĭi înjurau ungurescе.

„Mai târdiu a venit la faţa locului şi juratul comunal Petru Muntean, care încă a audit, că numitele au înjurat românesce pe gendarmĭ, dicêndu-le proştĭ. Mai târdiu acest jurat cu totul nevrednic de încredere (teljesen megbizhatatlan) a negat, că ei ar fi audit înjurăturile amintite.

Cocarda românéscă confiscată se aclude aicĭ sub ·/.*... s. c. l.

(E de însĕmnat, că la acte nu se află, decât o panclică îngustă şi scurtă, în tricolor roşu-galben-vênĕt).

Stilul, cum acéstă arătare e compusă, încă dovedesce, cât de cutezătorĭ şi încredutĭ au ajuns a fi gendarmii la noi.

Şi ce sĕ vedĭ? In loc, ca solgăbirĕul sĕ ia la rĕspundere pe gendarmĭ, că au cutezat a ataca fără nicĭ o vină nisce dame tinere, séu cel puţin a pune la o parte arătarea ridicolă, *a introdus investigaţia*, ca şi cum ar fi vorba de cine scie ce faptă gróznică.

La 29 Iulie n. c. numitele Românce au stat înaintea solgăbirĕului din Deva Fekete Károly, pentru a-şĭ da séma de marele pĕcat patriotic.

In decursul pertractării, apĕrătorul înainte de tóte a protestat contra procedurii solgăbirĕului, dovedind, că solgăbirĕul nicĭ că a fost în drept a pune la cale vre-o investigaţiune, fiind-că chiar din arătarea gendarmilor s'a putut convinge oficios, că în tótă tréba *nu este şi nu póte fi nicĭ o faptă punibilă*, decĭ e o formală vătĕmare citarea înaintea forului solgăbirăesc.

Arată mai departe, că gendarmii *nu au şi nu pot avé acea chiămare* ca cu ocasiunĭ de inspecţii, fără nicĭ o vină, şi cu purtare bruscă, aşa dicênd, sĕ atace dame şi femei inteligente, luându-le la rĕspundere, căcĭ prin astfel de paşĭ temerarĭ *se vatĕmă posiţia socială şi familiară.* De aceea declară, că-şĭ susţine dreptul, de-a face arătare contra gendarmilor atăcătorĭ.

Apĕrătorul dovedesce apoi, că cuprinsul arătării făcute de gendarmĭ *nu corĕspunde adevĕrului*, şi cu deosebire nu, întru cât se refere la înjurăturile atribuite damelor atacate, deşi purtarea gendarmilor cu tot dreptul a putut revolta chiar şi fiinţe aşa gingaşe, ca acusatele.

Panclica (cordea) confiscată se vinde prin prăvălii, decĭ e *un obiect de comerciu*, şi prin urmare, décă se póte vinde şi cumpĕra, se póte şi purta.

Apoi colorile roşu-galben-vênĕt *nu sunt colorĭ străine*, căcĭ precum se scie, colorile Budapestei încă sunt roşu-galben-vênĕt.

Panclica (cordea) confiscată este *parte întregitóre a toaletei*, decĭ fire-ar aceea orĭ-cât în colorĭ „anti-patriotice", nu se póte confisca prin gendarmĭ, fără a provoca indignare generală, căcĭ décă gendarmii vor fi în drept a investiga şi toaletele damelor pe drumurĭ şi strade, atuncĭ se vor crea *precedenţe* nu numai *periculose* şi *păgubitóre*, ci şi *ridicule.*

Se arată apoi, că panclica confiscată nu s'a purtat cu scop de-a *demonstra*, ci fiind-că asemenea panclicĭ se pórtă *din vechime şi pretutindenea pe unde sunt Românĭ.*

Cumplitul solgăbirĕu a citat apoi şi pe gendarmĭ, ca — vedĭ Dómne, — sĕ-i asculte, décă cele din arătarea făcută de ei sunt adevĕrate.

Se'nţelege, că gendarmii nu au putut desminţi ceea ce a fost dat deja în scris.

Două-decĭ de dile „Măria Sa" solgăbirĕul şi-a spart capul până a adus următórea *sentinţă:*

Maria, Sinefta şi Victoria Popoviciŭ, până acuma nepedepsite, *pentru purtare de insignii străine* se judecă de *vinovate;* drept aceea, se pedepsesc: **cu câte o di de închisóre, séu 5 fl, apoi fiă-care cu câte 35 fl. pedépsă în banĭ şi 80 cr. spese.** La cas de nesolvire, fiă-care va avé sĕ sufere câte 4 dile închisóre, pe spesele proprii, — fiind-că a *purta insignii* străine este oprit prin ordinaţiunile ministrului de interne Nr. 62,693/885 şi Nr. 26,559/874.

Acusatele au fost judecate pe basa recunóscerei proprie şi pe basa fasiunei gendarmilor.

Contra acestei sentinţe s'a însinuat recurs motivat, şi acum rêndul e pe „Măria Sa" D-l vice-şpan, sĕ-şĭ facă şi el merite patriotice. Aşa suntem tractaţĭ adĭ în patria nóstră constituţională.

C.

Paralisia progresivă a ventrilocului dela Măgurele. Un bun cunoscut al nostru ne-a făcut astădĭ nu tocmai rara surprisă de a ne presenta un numĕr al „Gazetei" din Bucurescĭ, care este mânjit pe pagina întâiŭ érăşĭ de un articol al *„condeiului simbriaş"*.

Intre alte multe piramidale insanităţĭ, carĭ nu mai pot fi bune nicĭ pe séma poliţiei secrete, autorul debitéză, în faţa adunării strict culturale a Asociaţiunei, ce s'a ţinut la Lugoş, următórea conclusiune:

„Sgomotósa manifestaţiune dela Lu-
„goş n'a fost lucru cuminte tocmai în
„timpul, *când în Macedonia, în Creta şi l*
„Constantinopol se măcelăresc ómenii, ér în
„România se fac *pregătirĭ pentru primirea*
„împĕratului Francisc Iosif" !...

Şi acéstă nerodiă epocală o mai provede încă şi cu semnătura sa: *Ion Slavicĭ!*

Décă era de lipsă o probă mai mult, că *„condeiul simbriaş"*, a ajuns în halul *paralisiei progresive*, atuncĭ articolul din cestiune o dă cu prisos.

Rĕmâne ca „Gazeta" din Bucurescĭ sĕ apreţieze, décă dispune încă de destule fondurĭ şi pentru a trimite pe acest tip de colaborator la profesorul Krafft-Ebing.

Rĕspunsurĭ şi interpelărĭ.

— Din dieta ungară. —

In şedinţa de Sâmbătă, 5 Septemvre, a dietei, după-ce pe neaşteptate s'au terminat desbaterile generale asupra proiectului de lege privitor la procedura penală, ministrul-preşedinte Banffy a rĕspuns la interpelarea deputatului Kovács privitóre la înfiinţarea unei *episcopii gr. cat. ungurescă în Haidu-Dorog*, cum şi la interpelarea lui Szederkényi privitóre la *disolvarea dietei.* In aceeaşĭ şedinţă a urmat o interpelare a lui Francisc Kossuth în *cestiunea cvotei;* altă interpelare a lui Szalay în cestiunea *vămilor dela Tirol şi Vorarlberg;* a treia interpelare a lui Ugron în cestiunea *visitei Ţarului la Viena;* a patra interpelare a lui Szluha privitóre la *ajutorarea agricultorilor păgubiţĭ prin grindină*; în fine a cincea interpelare a lui Apponyi în cestiunea *pactului şi a cvotei.*

Reasumăm aci cuprinsul acestor rĕspunsurĭ şi al unor interpelărĭ:

Episcopatul din Haidu-Dorog.

In cestiunea înfiinţărei unui episcopat maghiar gr. cat. în Haidu-Dorog, deputatul Josif Kovács a făcut o interpelare încă în şedinţa dela 27 Maiŭ n. c. a camerei. Interpelarea era adresată ministrului-preşedinte, ministrului de interne şi ministrului de culte şi instrucţiune publică. O parte a interpelărei era acésta: „Are de gând guvernul sĕ înfiinţeze odată episcopiă gr. cat. în Haidu-Dorog şi făcut'a în privinţa acéstă raport corónei?"

La acésta interpelare ministrul-preşedinte Banffy a rĕspuns dicênd între altele:

E fapt, că după cum arată datele ultimului recensamênt al poporaţiunei, *în Ungaria se află 180,000 suflete, carĭ se mărturisesc pe sine ca greco-catolicĭ cu limba maternă maghiară*; fapt este şi aceea, că după datele recensamêntului poporaţiunei se află *300,000 greco-catolicĭ de aceia, carĭ sciu vorbi unguresce.* Aceştia trăesc rĕspândiţĭ prin comitatele Bihor, Haidu, Maramureş, Sătmar şi Ugocia, *ba şi în părţile ardelene se află 14,000 suflete, carĭ în parte se mărturisesc pe sine ca Maghiarĭ de lege gr. cat. (??) séu ca unii, carĭ sciu vorbi unguresce.* In astfel de împrejurărĭ, lucru ne'ndoios, că e destul de preţiósă şi interesantă cestiunea, pentru a ne puté ocupa serios de ea. Cu acéstă cestiune s'au ocupat încă de mult parte cei interesaţĭ, parte guvernul.

In timpul mai nou însĕ cestiunea a

luat un avênt mai mare în 1863. Atuncĭ încă nu era sulevată cestiunea episcopatului, mişcarea era pornită esclusiv în interesul liturgiei. Acésta în fórte puţină mĕsură a dus la resultat şi actualmente numai în Haidu-Dorog se află liturgiă unguréscă.

Din 1866 au început sĕ doréscă episcopat, şi în causa acésta s'au adresat către Majestatea Sa, către cancelaria curţii, către primatele şi către dietă. Resultatul a fost, că în 1873 s'a înfiinţat în Hajdu-Dorog un vicariat, va sĕ ḑică în anumită mĕsură li-s'a asigurat greco-catolicilor de limbă maghiară o situaţiă deosebită, dér numai cu privire la cele 33 comune bisericescĭ din diecesa Muncaciului.

Deórece nicĭ prin acésta mĕsură nu s'a resolvat cestiunea, în 1881 lucrul a ajuns sĕ hotărască asupra lui Majestatea Sa. In urma hotărîrei Majestăţii Sale, ministrul de culte şi instrucţiune publică de atuncĭ a întrat în tractărĭ cu episcopatele competente, cu metropoliile, ba chiar şi cu primatele. Resultatul a fost, că afară de episcopatele Muncaciului, Eperjeşului, *toţĭ ceilalţĭ factorĭ*, deşi nu cu o motivare suficientă (sic!) *s'au pronunţat în modul cel mai hotărît în contra înfiinţărei episcopatului.* De atuncĭ vre-o dispoţiţiune meritoriă în acéstă cestiune nu s'a mai luat. Guvernul însĕ în sînul sĕu s'a ocupat cu cestiunea, şi în privinţa acésta s'a stabilit, ba aşĭ puté ḑice s'a hotărît chiar, că *înainte de-a se înfiinţa episcopia, trebue sĕ se resolve cestiunea liturgiei unguresci*, ceea ce guvernul nu crede a fi lucru imposibil, ba o doresce. In privinţa acésta încă şi acum decurg pertractările. Resolvarea cestiunei, se'nţelege, întimpină marĭ greutăţĭ. Fórte mulţĭ factorĭ competenţĭ — dinlăîntru şi dinafară — trebue sĕ ia posiţiă în cestiune, ba chiar şi sĕ hotărăscă. Şi din causa acésta nu pot pune în vedere, că cestiunea episcopatului se va resolva în timpul cel mai apropiat, deórece trebue mai întâiŭ lămurită cestiunea liturgiei unguresci şi numai după ce acésta va fi lămurită, se vor puté lua mĕsurĭ de-a şi înfiinţa în faptă episcopia.

In astfel de împrejurărĭ dér, la întrebarea: când va face guvernul representaţiă la corónă în cestiunea înfiinţărei episcopatului Hajdu-Dorog, acum nu rĕspund, nu pot da un rĕspuns în sensul, că acésta se va face cât mai curênd. Pot rĕspunde însĕ, că avênd de-a resolva mai întâiŭ cestiunea liturgiei, guvernul se ocupă cu cestiunea şi caută mijlocul pentru a dobêndi consensul tuturor factorilor competenţĭ. După acésta va puté fi şi *va şi fi* vorba de cestiunea înfiinţărei episcopatului.

Rĕspunsul se ia la cunoscinţă fără observare.

In cestiunea disolvărei camerei.

La interpelarea lui Szederkényi privitóre la faimele rĕspândite prin ḑiare despre disolvarea dietei, Banffy rĕspunse:

Legea stabilesce în mod hotărît ḑiua din urmă, până când acéstă cameră póte funcţiona. Până acum guvernul nu s'a ocupat cu cestiunea, décă ar trebui sĕ se disolve camera înainte de timp, orĭ nu, şi fiind-că nu s'a ocupat, n'a luat nicĭ o hotărîre în privinţa acésta şi nicĭ n'a făcut representaţiă la Majestatea Sa, fiă verbal, fiă în scris, pentru de-a lua mĕsurĭ în privinţa acésta. Faimele privitóre la disolvare nu s'au rĕspândit din cercurĭ, orĭ prin foi guvernamentale. Declară, în fine, că *„rĕspuns hotărît la întebare nu póte da“*.

Rĕspunsul se ia la cunoscinţă, după care urméză interpelările:

In cestiunea cvotei.

Francisc Kossuth spune, că partida lui („independentă“) luptă în contra legăturilor comune cu Austria create prin legile din 1867. Din principiu acéstă partidă totdéuna a fost în contra orĭ-cărei cvote, fiă ea mare orĭ mică. Dér fiind-că acésta e prevĕḑută în lege, care dispune, ca ministeriile ambelor părţĭ ale monarchiei sĕ-şĭ esercite influinţa lor la afacerea propunerilor privitóre la stabilirea cvotei, — Kossuth ar dori sĕ scie, décă guvernul unguresc şĭ-a eserciat influinţa sa asupra respectivei comisiunĭ ungare, când acésta a propus sĕ se mănţină cvota de până acum cu $31{\cdot}4\,^0/_0$, în timp ce comisia austriacă cere $43{\cdot}2\,^0/_0$? In acest sens îşĭ şi formulă propunerea, care s'a predat ministrului-preşedinte.

In desvoltarea interpelărei sale arăta, că ar fi fórte nemulţămit, décă propunerea comisiunei ungare ar fi făcut propunerea pentru mănţinerea cvotei de până acum chiar la influinţa guvernului. Cu atât mai nemulţămit ar fi însĕ, décă cvota s'ar urca fiă cât de puţin, deóre-ce după cum sunt aḑĭ cheltuelile comune, fiă-care percent din cvotă presentă 1,571,000 fl. la an.

In cestiunea visitei Ţarului la Viena.

Gavril *Ugron* spune, că tótă Europa a urmărit cu interes visita, ce Ţarul Rusiei a făcut'o la Viena. Acestei visite a premers darul, pe care Ţarul l'a făcut naţiunei maghiare, adecă sabia, ce odinióră a fost a nenorocitului principe transilvan George Rakoczy. Ḑice, că valórea acestui dar constă în „atenţiunea, ce a arătat'o Ţarul rusesc faţă de Maghiarĭ şi pe care noi numai cu recunoscinţă şi cu mulţămită o putem primi“. (Aprobărĭ în stânga estremă).

Ḑice mai departe, că visita acésta a putut sĕ fiă séu simplamente un act de curtuosiă, séu un mare fapt politic. In casul din urmă naţiunea maghiară are drept şi datorinţă de-a cunósce marginele lui şi de-a apreţia valórea lui. La tot casul trebue sĕ scie, décă visita Ţarului nu cum-va este de natură a schimba natura şi scopul triplei alianţe. Acéstă alianţă Ungurii au primit'o cu cea mai mare bucuriă, considerându-o ca scut în contra unui eventual atac din partea Rusiei. Acum însĕ, décă raporturile cu Rusia s'au îmbunĕtăţit, e de interes a se sci, décă nu cum-va e de-a se aştepta restabilirea linişteĭ în statele balcanice, deóre-ce pe Ungurĭ trebue sĕ-i nelinişteścă orĭ-ce turburărĭ de-acolo, carĭ ar puté servi pentru îndestulirea poftei de cucerire a vre-unei marĭ puterĭ. De aceea întrebă:

In urma influinţei politice a visitei Ţarului nu cum-va tripla alianţă sufere schimbare în scopul şi cuprinsul ei? Succes'a a dobêndi nouĕ generaţii pentru liniştea şi libera desvoltare a popórelor balcanice?“

Interpelarea se predá ministrului-preşedinte.

CRONICA POLITICĂ.

— 26 August.

Liberalii din Ungaria sunt fórte supĕraţĭ pe Sêrbii de sub coróna Sf. Ştefan, de când mai ales se scie, că aceştia încep a lua posiţiă contra guvernului ungar. Ḑiarele guvernamentale scornesc fel şi fel de minciunĭ despre pregătirile ce le fac Sêrbii. Astfel *„Pesti Hirlap“* a ajuns până acolo încât afirmă, că între partidul poporal şi între *Mocioneştĭ* decurg pertractărĭ, secrete ca aceştia sĕ înduplece pe partidul sêrbesc al ḑiarului *„Branik“* sĕ se alăture la partidul poporal. *„Magyar Ertesitö“* povestesce lucrurĭ şi mai interesante: că partriarchul sêrbesc *Brankovicĭ* a depus la banca sêrbéscă din Agram suma de 150.000 fl. destinaţĭ pentru *agitaţiunĭ politice*, şi a provocat pe toţĭ inferiorii sĕi sĕ-şĭ depună banii numai la acea bancă.

*

In ḑiarul *„Pesti Hirlap“* apăruse ḑilele trecute un comunicat, în care se spune, că **partidul poporal**, voind sĕ-şĭ recruteze aderenţĭ în comuna Erdöd din comit. Sătmarului, a umbat rĕu, cu tóte că a avut partisanĭ distinşĭ, ca d. e. pe contele Ştefan *Karolyi.* Acesta trimise în urma comunicatului amintit, o scrisóre redacţiunei ḑiarului *„P. Hirl.“* în care declară de minciunĭ tóte cele ḑise despre el, şi-şĭ încheiă scrisórea astfel: „Nu sunt aderent al partidei poporale, dér nicĭ nu pot fi, deóre-ce ca *Maghiar* nu mĕ pot împeca în consciinţa mea cu procederea ca cine-va *din ură şi rĕsbunare sĕ fiă gata a-se alia cu naţionalităţile* şi a turbura pacea cetăţenilor liniştiţĭ şi pacînicĭ“.

„Neue freie Presse“ din Viena afirmă, că cabinetele triplei alianţe sunt astăḑĭ informate asupra cuprinsului **alianţei franco-ruse.** Ele adecă sciu, că esistă în adevĕr un tractat scris, în care Francia şi Rusia stabilesc ce-şĭ datoresce una alteia în cas de complicaţiunĭ. Tractatul de alianţă nu are în vedere decât *defensiva*, întocmai ca şi tractatul triplei alianţe. El statoresce, ce e datóre sĕ facă Rusia în casul când Francia ar fi atacată din una séu douĕ părţĭ, precum şi ce ajutor trebue sĕ dea Francia Rusiei când acésta ar fi atacată din una séu douĕ părţĭ. Se ḑice, că forma şi cuprinsul tractatului ridică Francesilor, pentru mult timp, orĭ-ce speranţă de revanşă. Singura nădejde a Francesilor e, că intimitatea cu Rusia va cresce aşa, în cât cei din Petersburg sĕ consimtă a trece dela alianţa pur defensivă la o alianţă şi pentru casul de *ofensivă.* Căcĭ nu póte fi îndoială, că décă alianţa franco-rusă n'a depăşit marginea tractatului defensiv, meritul nu e al diferiţilor domnĭ carĭ în anii din urmă au residat în palatul ministrului de pe Quai d'Orsay, cât al lui Giers şi al succesorului acestuia, prinţul Lobanoff.

*

Privitor la **primirea Ţarului în Paris**, ḑiarul frances *„Eclair“* scrie, că toţĭ cetăţenii francesĭ, începênd dela preşedintele Faure până la cel din urmă muncitor, îşĭ dau tótă truda ca primirea Ţarului sĕ fiă cât se póte de splendidă. Reşedinţa Ţarului este deja pregătită, pentru încartirarea generalilor ruşĭ şi a suitei este îngrigit cât se póte de bine; stradele Parisului se pavoazéśă din nou; cu un cuvênt Parisul îmbracă haine de sĕrbătóre. Comitetul ḑiariştilor francesĭ a hotărît, ca în ḑiua sosirei Ţarului în Paris tóte ḑiarele sĕ apară în ediţiă festivă.

Călĕtoria Ţarului.

Părechea imperială rusésca plecă în 4 o. séra din Kiew spre Breslau. Pe stradele oraşului Kiew se adunase o mulţime mare de popor, care aclama pe Ţarul şi pe Ţarina. Alaltăerĭ la 8 ó. 10 m. diminéţa trenul de curte rusesc sosi în Brieg, unde Ţarul şi Ţarina fură salutaţĭ de ambasadorul rusesc din Berlin, conte *Osten-Sacken*, şi unde se alăturară la suita Ţarului şi oficerii germanĭ comandaţĭ pentru serviciul de onóre. Trenul plecă apoi spre Breslau.

Alaltăerĭ la 8 ó. 50 m. diminéţa Ţarul şi Ţarina sosiră în gara din Breslau. Compania de onóre a regimentului de grenadirĭ Nr. 12 presentă arma şi musica întonă marşul de presentare. Pe peronul gărei se aflau: împĕratul *Wilhelm*, împĕrătésa *Augusta Victoria*, apoi vr'o 20 de prinţĭ germanĭ, suitele, generalitatea, autorităţile civile, cancelarul prinţ *Hohenlohe*, secretarul de stat *Marschall* şi o mulţime de alţĭ dignitarĭ.

Indată-ce stete în loc trenul de curte, Ţarul şi Ţarina se coborîră din cupeele lor şi fură salutaţĭ în modul cel mai cordial de către părechia imperială germană. Intre sunetele imnului rusesc ambii manarchĭ percurseră frontul companiei de onóre, apoi întrară în salonul gărei unde fură recomandaţĭ Majestăţilor rusescĭ dignitarii germanĭ. Indată dup'acea Suveranii, însoţiţĭ de suitele lor, urcară trăsurile de gală şi, între aclamaţiunile entusiaste ale poporului adunat, plecară spre palatul aşa numit „Landeshaus“, cuartirul destinat Ţarului şi Ţarinei. Aci Majestăţile rusescĭ luară dejunul, făcură la 10 ó. o scurtă visită împĕratului german şi împĕrătesei, şi apoi cu toţĭ împreună plecară spre câmpul de paradă unde erau înşirate trupele corpului 4 de armată. Musicele regimentelor începură a întona imnul rusesc, împĕraţii se urcară călare pe doi cai, şi urmaţĭ de trăsura ce ducea pe împĕrătese, luară frontul trupelor. Ţarul lăudă fórte mult ţinuta trupelor şi felicită pe comandantul lor, principele ereditar de *Saxa-Meiningen.* La 1 ó. d. a. părechea imperială rusésca plecă de pe câmpul de paradă direct la „Landeshaus“, ér împĕratul Wilhelm se întórse în oraş în fruntea companiei ce purta steagul.

Séra la 7 ó. se dete în castelul regal prânḑul festiv cu 325 tăcâmurĭ. In decursul prândului împĕratul Wilhelm ridică un toast în onórea Ţarului şi Ţarinei, mulţămindu-le cordinal pentru visita şi accentuând, că Ţarul este *păzitorul păcei.* Ţarul mulţămi şi el la rêndul sĕu şi bĕu în sănĕtatea împĕratului Wilhelm şi a împĕrătesei Augusta.

In decursul ḑilei de alaltăerĭ Ţarul şi Ţarina făcură visite tuturor prinţilor adunaţĭ în Breslau şi Ţarul visită şi pe prinţul Hohenlohe. Tot alaltăerĭ ţinură diplomaţii ruşĭ şi germanĭ, aflătorĭ în suitele ambilor monarchĭ, o *conferenţă* în cartirul cancelarului german.

SCIRILE ḐILEI.

— 26 August.

MM. LL. Regele şi Regina României întorcêndu-se dela Sigmaringen, unde se vor duce săptămâna viitóre, se vor opri o jumĕtate de ḑi la Viena, primind în audienţă pe contele Goluchowsky. MM. LL., după cum se anunţă din Bucurescĭ, se vor întórce la 3 Septemvre în ţéră.

—o—

Inscrierile la universitatea din Cluşiu. Ni se scrie din Cluşiu: Ministrul ung. de culte şi instrucţiune publică face cunoscut prin ordinaţiunea sa de sub nr. 23.339–96, că înscrierile pentru semestrul prim al anului şcolar viitor la universitatea Francisc-Iosefină din Clusiu se vor începe în *21 Septemvre n.* şi vor dura până în *2 Octomvre n.* inclusive. Acei civĭ universitarĭ, carĭ din vre-o piedecă neînlăturabilă nu ar puté a se insinuà în acest timp în persónă, în înţelesul §. 25 al statutului disciplinar şi de studii, au sĕ se *presenteze* la decanatul respectivei facultăţĭ, şi până în *3 Noemvre* incl. sĕ se presente în persónă.

—o—

Procesul Ligei. Vinerĭ tribunalul de Ilfov s'a pronunţat asupra apelului făcut de advocatul Vişan, procuratorul comitetului central al Ligei culturale, privitor la suspendarea esecuţiunei provisoriă a cărţii de judecată dată de judecătorul ajutor al judecătoriei de pace Nr. 1 din capitală. Tribunalul a admis cererea făcută de d-l Vişan şi a ordonat suspendarea esecutărei provisoriă „cu atât mai mult, cu cât din partea apelată s'a constatat, că valórea obiectelor trece peste 300 lei şi decĭ conform art. 48 din noua lege al judecătoriilor de pace, judecătorul, care a pronunţat cartea de judecată era ţinut sĕ oblige la cauţiune pe partea, care a cerut esecutarea provisoriă“ (Perieţeanu-Buzeu).

—o—

Svetozar Mileticĭ, cunoscutul conducĕtor al Sêrbilor, după cum anunţă ḑiarele maghiare, a părăsit ḑilele trecute pentru tot-déuna oraşul Neoplanta, unde locuise până acum, mutându-se cu locuinţa în Verşeţ, unde se află şi fiul sĕu, medicul Slaco Mileticĭ.

—o—

Fidanţarea Reginei din Olanda. Ḑiarul „Wold“ afirmă, că în fine tînĕra Regină din Olanda s'a hotărît sĕ alégă dintre mulţii peţitorĭ pe principele Bernhard de Saxa-Waimar. Se ḑice, că fidanţarea se va face încă în decursul lunei curente. Regina Wilhelmina împlinesce chiar acum 16 anĭ, ér viitorul ei soţ are $17^1/_2$ anĭ, aşa că acésta va fi cea mai tinĕră păreche pe unul dintre tronurile europene.

—o—

Contra Milan. Corespondentul din Belgrad al ḑiarului „Kölnische Ztg.“ afirmă, că guvernul sêrbesc a pornit cercetare contra mai multor funcţionarĭ civilĭ înalţĭ, suspiţionaţĭ că ar sta în legătură cu exregele Milan. Numitul ḑiar mai spune, că autorităţile sêrbescĭ au primit ordin secret, sĕ interḑică lui Milan întrarea în Serbia, décă el ar încerca de-a trece pe undeva graniţele sêrbescĭ.

—o—

Cadavrul prinţului Lobanoff a fost învagonat pe un tren separat ce plecă din Kiew spre Moscva. Pe cosciugul decedatului ministru fură aşeḑate cununile Ţarului

şi a Ţarinei. După o scurtă rugăciune ţinută la gara din Kiew în presenţa generalităţii şi a unui public forte numeros, trenul plecă spre Moscova, unde cadavrul lui Lobanoff va fi aşedat în cripta familiară.

—o—

Datoriile prinţului de Wales. Din Paris se depeşeză, că Regina Victoria a Angliei s'a hotărît sĕ plătescă suma de 40 milióne, pe care prinţul de Wales o împrumutase dela baronul Hirsch, şi pe care acuma o pretindeau eredii decedatului milionar jidan.

—o—

Jidan decorat. „Fremdenblatt“ din Viena anunţă, că M. S. monarchul a conferit baronului Nathaniel *Rothschild* marea cruce a ordinului „Francisc Iosif“.

—o—

Cuartir pentru studenţĭ. Intr'o bună familiă română din apropiarea şcólelor nóstre din loc pot fi primiţĭ în cost şi cuartir 2—3 studenţĭ mai micĭ de 14 anĭ. Cuartir fórte sănĕtos şi spaţios. Supraveghiare strictă. Pentru informaţiunĭ a se adresa la administraţia fóiei nóstre.

Interviewul lui Banffy.

Am fost amintit ḑilele trecute, că ministrul-preşedinte ungar *Banffy* a fost interviewat de un redactor al ḑiarului francez „*Figaro*“, cu numele *Ç. Fidès*, asupra situaţiunei politice din Orient. Reproducem aci întreg interviewul, deórece Banffy a făcut, pe lângă enunciaţiunile privitóre la situaţiunea din Orient, şi enunciaţiuni privitóre la *România*. Etă decursul interviewului:

— Veniţĭ sĕ mĕ interviewaţĭ? — spuse preşedintele consiliului d-lui Fidès. Dér n'am nicĭ o declaraţie de făcut! Contele Goluchowski dirijeză politica externă a Austro-Ungariei, nu eu.

— Da, Excelenţă, dér d-vóstră sunteţĭ preşedinte de consiliu al unei ţĕrĭ, care de sigur are ideile şi tendinţele sale, o politică inspirată de interesele sale proprii. Aşa de pildă, iată cestiunea Macedoniei. S'a pretins, că politica guvernului ungar, a poporului maghiar, n'ar fi fost identică cu politica cabinetului din Viena în acéstă privinţă; că Austria ar vedea bucuros anexarea acestei provincii la portul Salonic, şi că Ungurii dimpotrivă nu voesc sĕ audă de o anexare care ar asigura preponderenţa elementului slav din monarchie în detrimentul elementului unguresc.

— Fiă-care e liber a gândi şi a spune tot ce vrea asupra acestei cestiunĭ. In ce mĕ privesce, pot sĕ-ţĭ spun, că nimenĭ nu e în posiţiă de-a şci când şi cum se va resolva acéstă cestiune, şi că soluţiunea ei nu atârnă nicĭ de cabinetul din Viena, nicĭ de guvernul ungar.

— Şi ce credĭ, Excelenţă, despre cestiunea Cretei, despre cestiunea Orientului în general? Credeţĭ óre într'o soluţie promtă şi mulţămitóre?

— Da, sper, că aceste afacerĭ se vor arangia şi că se va evita un rĕzboiu, cel puţin pentru moment, de óre-ce tóte puterile, însăşĭ Rusia, doresc actualmente menţinerea păcei.

— Şi ce insemnéză, după dv., apropiata visită a Impĕratului Francisc Iosif Regelui Carol al României?

— Vizita acésta e un semn de amiciţie şi de stimă a Impĕratului pentru Regele şi pentru România.

— Da, din partea Impĕratului; dér din partea României? Ce însémnă atitudinea ei faţă de Austro-Ungaria?

— Fórte simplu. Ea *nu indică intrarea definitivă a României în tripla alianţă*, dér fără îndoială, marchéză un pas în acéstă direcţiune.

— E adevĕrat, că Ungurii pórtă mereu ură în contra Rusiei în urma evenimentelor dela 1849?

— Da, poporul nu póte uita aceste evenimente. Şi apoi, d-vóstră în Franţa nu purtaţĭ aceiaşĭ ură, mai puternică chiar, în contra Germanilor?

— Dér guvenul unguresc?

— Guvernul nu face politică sentimentală, dér nicĭ nu póte împiedeca poporul de a gândi cum vrea.

— Şi relaţiunile d-vóstră cu Turcia?

— Ele au fost şi sunt încă mereu excelente. Noi nu vom putea uita nicĭ odată conduita Turciei în cursul evenimentelor la carĭ aţĭ făcut alusiune mai nainte.

— Acesta este singurul motiv al relaţiunilor cordiale dintre d-vóstră şi Turcia, séu trebue sĕ mai căutăm un motiv în afinitatea de rassă ce există între Ungurĭ şi Turcĭ?

— Acéstă afinitate nu mai există. Ea a dispărut sub loviturile timpului. Adevĕratul motiv e primirea generósă şi ospitalieră ce am găsit la guvernul şi la poporul turc acum vr'o 47 de anĭ. Asta a format prietinia şi stima ce ne leagă de Turcia, precum conduita Rusiei a lăsat în poporul unguresc urme de răceală carĭ există şi aḑĭ.

Lobanow şi Ungaria.

Sub titlul acesta ḑiarul „Alkotmany“ publică un interesant articul, ce ḑice, că l'a primit dela un diplomat maghiar ce sĕ află în Petersburg şi care cunósce raporturile şi persónele politice dirigente din Rusia. Etă ce scrie el despre modul cum se judecă în Petersburg activitatea rĕposatului ministru de esterne Lobanow:

Spune maĭ întâiu, că la 1882, când Lobanow a devenit ambasador la Viena situaţia esterióră a Rusiei era aşa de deplorabilă, încât se credea în Rusia, că altă scăpare nu e decât rĕsboiul. Răḑĕmându-se pe Anglia şi Germania, Austro-Ungaria domina deopotrivă în Bucurescĭ, Sofia şi Belgrad. Afară de acésta ea a făcut ocupaţiunea Bosniei şi a Herţegovinei stabilă, şi astfel se póte ḑice, că Peninsula balcanică sta sub influinţa Austro-Ungariei. Situaţia acésta nu mai era de suferit din partea Rusiei şi de sigur ar fi dus la rĕsboiu, decă Alexandru III nu ar fi trimis la Viena ca ambasador un diplomat aşa de distins, cum a fost Lobanow.

El fù un adevĕrat grand-seigneur. El arăta multă răbdare, el părea a ḑice: „noi putem aştepta“. Obiceiurile, trebuinţele, aspiraţiunile popórelor nu pot fi transformate de aḑĭ până mâne. Ceea ce nu se unesce cu interesele şi tradiţiile popórelor, nu ne póte fi impus nicĭ într'un chip; de aceea Lobanoff aşteptă şi intr'aceea îşĭ câştigă simpatia curţii din Viena, a societăţii şi chiar şi a Maghiarilor. La Budapesta mergea rar, dér cu atât mai des venea în contact în Viena cu magnaţii ungurĭ şi, Benjamin Kallay, ministrul comun, i-a fost amic intim. Pe magnaţii maghiarĭ a căutat sĕ-i convingă, că rusofobia, ce domnesce în Ungaria, e cu totul neîndreptăţită.

Maghiarii, spunea Lobanow, ar puté sĕ se temă mai curĕnd, că-i vor absorbi Nemţii, decât Slavii; desvoltarea intelectuală a naţiunei maghiare, capacitatea ei scienţifică, organisaţia ei socială e cu mult mai înaintată, decât ca sĕ nu pótă esercita o influinţă decisivă asupra Slavilor rĕmaşĭ îndĕrĕt, pre când din contră faţă cu Nemţii, Maghiarii totdéuna vor sta sub influinţa nemţéscă. E neîndoios, că Maghiarii au o mare problemă politică; ei forméză şira spinărei monarchiei austro-ungare, dér cu tóte acestea ei vor fi încet germanisaţĭ. Vor puté, ce-i drept, sĕ-şĭ salveze limba, dér nu spiritul. Sistemul lor de învĕţămênt e nemţesc, numele stradelor şi firmelor sunt, ce-i drept maghiare, dér ómenii angajaţĭ la firme nu sunt Maghiarĭ, ci Nemţĭ séu Jidanĭ, carĭ se dau, ce-i drept, cu Maghiarĭ până au interes, şi tot din acel motiv vor deveni mâne Nemţĭ séu Slavĭ.

Lobanow a fost convins, că cu timpul Maghiarii vor cunósce adevĕratul pericol şi că rusofobia e nutrită numai artificial din partea mai ales a pressei jidane. Ca ministru de esterne Lobanow a dobândit în câte-va lunĭ marĭ resultate. Rusia cu ajutor german şi francez a pus stavilă Angliei in aşa numitul Orient estrem. A întrebuinţat intervenirea Franciei, ca Rusia sĕ se împace cu Bulgaria şi în America a paralisat intrigele Angliei. Răḑĕmat pe Austro-Ungaria, Lobanow a resolvat cestiunea cretană.

Aşa judecă diplomaţii şi politicii ruşĭ asupra activităţii lui Lobanow...

Despre întrebarea, că cine va fi urmaşul lui Lobanoff, ce causéză aşa mare nelinisce în Germania şi Austro-Ungaria, Ruşii sunt în clar. E cu totul greşită vederea, că Ţarul póte face neţărmurit ce-i place. Ţarul este numai căpetenia acelei marĭ maşinării, ce se numesce guvern rusesc. Nu e ţéră în lume, unde opiniunea publică sĕ fiă mai puternică ca în Rusia.

Rusia vrea susţinerea păcii şi opiniunea publică rusécă pretinde buna înţelegere cu Austro-Ungaria, ca o garanţă a susţinerei păcei.

Anglia ne este adversar firesc — spun Ruşii — şi ar fi de rîs politica, ca astăḑĭ când s'a pus în curs politica universală transmarină, noi Ruşii, pentru cele micĭ principate din Peninsula balcanică sĕ sacrificăm înţelegerea cu un stat atât de puternic ca Austro-Ungaria. Indată-ce ne-am înţeles cu Austro-Ungaria rĕsboiul devine imposibil în Europa, ér noi câştigăm mână liberă în „Orientul estrem“.

Cercurile competente din Petersburg sunt decĭ de părere, că urmaşul lui Lobanoff va continua politica lui rusécă urmată până acuma.

In lumea diplomată se crede, că resultatul petrecerii Ţarului în Viena e fórte favorabil. Cea mai mare pedecă pentru înţelegerea celor două puterĭ e delăturată, după ce Ţarul s'a învoit, că în cas, când turburările din Macedonia vor lua dimensiunĭ mai marĭ şi Sultanul va restabili prin concesiunĭ pacea, Austro-Ungaria póte sĕ ocupe Saloniculcul ca garanţă, că reformele promise de Sultanul vor fi esecutate. In Macedonia grecismul se luptă cu slavismul şi până acum Rusia a luat hotărît partea slavismului, pe când acum voiesce sĕ ia o *posiţiă neutrală*, şi nu voesce sĕ mai împedece întru nimic acţiunea Austro-Ungariei în Macedonia, unde grecismul e în isbândă.

In schimb Austro-Ungaria nu va împedeca Rusia, ca sĕ-şĭ caute *garanţii* pentru esecutarea reformelor turcescĭ promise Armeniei. Intre aceste ar fi în prima liniă ocuparea unor anumite puncte din Armenia de către oştile rusescĭ. Acum sunt curioşĭ Ruşii, ce va ḑice la acéstă convenţiune Anglia cea trasă pe sfóră.

Convocare.

Toţĭ P. T. D. membri ai reuniunii învĕţătoresci districtuală aradane sunt prin acésta respectuos învitaţĭ la *Adunarea generală estra-ordinară*, ce va avé loc Joi în 5/17 Septemvre a. c. la 21 óre a. m. în aula seminarului diecesan.

Unicul obiect de pertractat va fi:

„Modificarea statutelor votate în ultima adunare generală“.

Arad, din şedinţa estra-ordinară a comitetului, ţinută la 3 Septemvre n. 1896.

Teodor Ceontea m. p., preşed. *Nicolae Şef* m. p., secretar I.

Petrecerea din V.-St.-Ioana

Imbuz, 2 Septemvre n. 1896.

Onorată Redacţiune! Aşteptând ca vre-unul mai competent dintre cei de faţă sĕ raporteze despre reuşita petrecerei din V-St-Ioana, şi după ce nicĭ până în ḑiua de aḑĭ nu-am vĕḑut nimica publicat despre acea petrecere în vr-o fóiă română, cu tóte că petrecerea s'a ţinut în 26 Iulie n. c. cu permisiunea Onoratei Redacţiunĭ imĭ iau voiă eu a aduce la cunoscinţă publică următórele:

Publicul a fost fórte numeros şi ales. Petrecerea animată şi veselă până în ḑorĭ de ḑi. Venitul brut 180 fl., spese 120 fl., decĭ a rĕmas un venit curat de *60 fl. v. a.* carĭ s'au şi administrat curatorului primar în folosul bisericei greco-catolice din V.-St.-Ioana.

După carĭ încredinţându-vĕ despre stima, ce Vĕ păstrez, sunt

cu tótă stima
Auxentiu Mureşian.

SCIRĬ ULTIME.

Varşovia, 6 Septemvre. Starea sănĕtăţii ambasadorului conte Şuvalow s'a îndreptat.

Constantinopol, 6 Septemve. Se constată acum, că victimele armene ale măcelului îngrozitor se urcă până la 7000. Panica între Armenĭ continuă.

DIVERSE.

Bacşişul lui Lobanoff. Despre rĕposatul prinţ rusesc Lobanoff, foile francese scriu următórea istoriόra: Cu câţiva anĭ mai înainte, între óspeţii dela băile Virage din Francia se afla şi compositorul francez Victor Ioneiéres, şi tot aci era şi prinţul Lobanoff. Băeţii, carĭ se aflau la acele băĭ îşĭ petreceau bine, făcênd sĕ sbóre în aer balóne, pe carĭ le pregătea d-l Ioneiéres. Intr'o după-améḑă, când Ioneiéres voi asemenea sĕ dea drum unui balon, în momentul ultim vĕḑu, că n'are spirt. In grabă îşĭ băgă mâna în busunar, scóse câţĭ-va banĭ şi fără a se uita cine sta la spatele lui, îi întinde banii, ḑicêndu-i sĕ aducă de ei dela spiţeriă spirt. Străinul primi banii şi în grabă aduse d-lui Ioneiéres spirtul, ér acesta pentru serviciul făcut îi întinde 20 de centime ca bacşiş. Străinul nu primi banii, ci îi întinse lui Ioneiéres o cartă de visită: „*Prinţul Lobanoff-Rostowsky, ambasador rusesc*“. Din momentul acela prinţul Lobanoff şi compositorul Ioneiéres au fost cei mai buni amicĭ.

Poliţia din New-York şi femeile. Poliţia din New-York de multe-orĭ e silită a da lăcaş peste nópte femeilor de acolo. Emanciparea femeilor în New-York este contrarul cel mai mare al poliţiei, deóre-ce de când femeile s'au emancipat în New-York, poliţia în continuu se plânge contra lor. Aşa nu de mult 24 femei au trebuit sĕ fiă duse la poliţiă, peste nópte, fiind aflate târḑiu pe strade bete. Aceste femei erau din diferite clase, erau femei măritate, fete, dómne şi domnişóre. Ele fură pedepsite la 30 de óre arest.

Ficele regelui luteriei. Menyhert Farkas, cunoscutul rege al luteriei — care înainte cu mulţĭ anĭ făcù la luteriă, prin înşelăciune, un câştig de $^1/_2$ milion florenĭ şi fù închis pentru acésta mai mulţĭ anĭ în temniţă — are două fice frumóse, carĭ cu permisiunea ministrului de interne şĭ-au schimbat numele în Bogdanffi. Fata cea mai mare a avut un peţitor pe un căpitan de husarĭ, dér superiorităţile militare nu i-au permis căpitanului s'o ia în căsătoriă. D-şórele Bogdanffi au avut însĕ şi alţĭ mulţĭ peţitorĭ, şi cea mai mare s'a şi măritat după un funcţionar de bancă, ér cea mai tinĕră, după cum scrie „D. K.“ acum de curĕnd s'a logodit cu un tinĕr cu numele Budai Pal.

Literatură.

A apărut **Retorica şi carte de cetire** de prof. G. *Pletos* şi I. *Ghete*, întocmită în conformitate cu planul ministerial pentru cl. V. şi VI-a gimnasială. Cartea conţine partea teoretică pentru technica composiţiunilor în prosă de genul descriptiv, narativ, filosofic didactic şi de genul oratoric; conţine apoi mai multe modele în text şi un număr corĕspunḑĕtor de bucăţĭ de cetire anume căutate şi luate dela cei mai bunĭ scriitorĭ românĭ. Ea a fost aprobată din partea Ministerului ung. pentru culte sub Nro. 34134 ex 1895; are VIII+326 paginĭ şi costă *1 fl. 80 cr.* = 3.60 coróne, pentru Ungaria; ér pentru România 4 francĭ. Librarii şi vênḑĕtorii capĕtă rabat. Comandele se pot face la tipografia Csallner în Bistriţa (Besztercze), orĭ la autorĭ în Năsĕud (Naszód).

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.30
Renta de coróne ung. 4%	99.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.45
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	154.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	139.25
Renta de hârtie austr.	101 80
Renta de argint austr.	101.80
Renta de aur austr.	123.30
Losurĭ din 1860	145 50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	954.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	405.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	373.80
Napoleondorĭ	9.52½
Mărcĭ imperiale germane	58.60
London vista	119.60
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%	101.20
Note italiene	44.30

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 4 Septemvre st. n. 1896.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	30
"	Grâu mijlociu	5	20
"	Grâu mai slab	5	—
"	Grâu mestecat	3	20
"	Sĕcară frumósă	3	40
"	Sĕcară mijlociă	3	—
"	Orz frumos	3	40
"	Orz mijlociu	3	—
"	Ovĕs frumos	2	40
"	Ovĕs mijlociu	2	—
"	Cucuruz	3	50
"	Mălaiu	4	—
"	Mazĕre	5	—
"	Linte	8	--
"	Fasole	6	—
"	Sĕmênţă de in	8	—
"	Sĕmênţă de cânepă	6	—
"	Cartofĭ	—	75
"	Mazĕriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	60
"	Carne de porc	—	70
"	Carne de berbece	—	56
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
"	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul pieţei Braşov.

Din 6 Septemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	110.75

Sz. 214 és 226—1896.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Zernesti kir. járásbiróság 1896 évi 2978, 2990 és 3022 számu végzése következtében Garoiu Miklos zernesti ügyvéd által képviselt Cenuşe I. Ionné Margalina és Gonţia Bucur simoni lakósok javára Cenuşe Ion Ion és neje Margalina szül. Gonţia simoni lakosok ellen összesen 268 frt. 59 kr. s jár. erejéig 1896 évi Aug. 18-án és 22-én foganasitott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 328 frt. 75 krra becsült juhok, bárányok és ruha neműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbiróság 3022, 3143 1896 sz. végzése folytan 216 frt. 59 kr. tőkekövetelés, ennek és pedig 163 frt. 99 kr. tőke után 1894 évi Márczius hó 18 ától és 81 frt. 10 kr. tőke után 1895 évi Augusztus hó 26 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 149 frt. 65 krban biróilag már megállapitott, költségek erejéig Guţian nevű vámnál, s illetve Simon község házánál leendő eszközlésére 1896 évi szeptemb. hó 15 napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellet a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zernesten 1896 évi Szept. hó 5 napján.

Huszár Vilmos,
kir. birósági végrehajtó.

1064,1—1.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10—	8.05		8 05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező Telegd		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriş		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6.19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în totă Joia şi în sербător oat. şi or. comunică la Sinaia			Crăciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu		2.48	12.40	7.30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copşa-mică	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6.54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10.22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighişóra		1.06	9.42	5.53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Haşfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoştonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apaţa		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra			5.58	3 16	6.33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Braşov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2.19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiş		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		Predeal		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucuresci	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş—Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt						tren mixt	Tren mixt	tren de persón.	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică	sos.		9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna			8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.		7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.		7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig			6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş	pl.		3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4 30	Braşov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zêrneştĭ	6.20	12.05	7 20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	Numai Luia comunică. 9.10	N. Marţa comunică 4.20	Mureş-Ludoş	Circulă numai Marţa 6.46	7.21	Numai Vineră circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Ţagu-Budatelio		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8.33	3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măgniăruş		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5.55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Arad			10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga			9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra			8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.		6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorkeiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.